

אופיו התזזיתי, המרדני וכישוריו הריקודיים

ילדותו של יואב בקיבוץ והשפעתה על דרכו בעתיד

דוד בן-אשר
צילומים:
אלבום המשפחה,
מקורות הקיבוץ,
דוד בן-אשר

"כאמור היינו ילדים 'פורעי חוק' מסתובבים בחול החם ובזבל של הרפת, ויואב בראש. זכור לי פעם שעלינו אל רום מגדל המים בתחתונים וגופיות ושם שחינו במי המגדל. "אגלה לך בסוד שעד גיל 12 התקלחנו יחד בנים בנות באותה מקלחת בבית הילדים ואף אחד (ואחת) לא ראו בזה משהו חסר מוסר. כן, גם ישנו באותו חדר עד סוף התיכון, שוויון או לא שוויון?"

כן, אהבתי את יואב מאד, זוהי חברות אמת. אני היום בת 90, וקצת לפני מותו צלצלתי אליו לברכו ליום הולדתו ה-90. הייתה זו שיחה רוויית געגועים והעלאת זיכרונות מרוממת נפש."

מכתב מיואב לדיתה:

ואב אשריאל נולד (1930) בקיבוץ רמת דוד (עינות) בעמק יזרעאל, שם עשה את שנות ילדותו ונעוריו. חרף היותו בן קיבוץ, עם האפיונים המובהקים של הדמות הקיבוצית הייחודית של שנות ה-40-50, למעשה התקופה הקיבוצית של יואב קצרה למדי. כבר בתחילת העשור השלישי לחייו עבר לחיות בתל אביב, אף כי כדברי ההיסטוריונים הקיבוציים - קיבוצניק נשאר קיבוצניק.

נסענו, ירון מישר ואנוכי, לביקור שורשים (של יואב) בקיבוץ, להתחקות משהו על עברו בקיבוץ ערש ילדותו. יעדנו היה חדרה בפאתי הקיבוץ של **דיתה לנגליב**, חברתו הטובה משנות ילדות ונערות, לפני כ-80 שנה, ובתה **רנית**, לשיחת נוסטלגיה והיסטוריה.

דיתה מגדירה את עצמה כחברתו הקרובה ביותר בתקופת ילדותם, על אף שהייתה כיתה אחת מתחתיו:

דיתה לנגליב

"היינו ממש כמו אח ואחות, **מספרת דיתה**. התרוצצנו יחפים בקיבוץ, חופשיים ומאושרים. ילדי קיבוץ היינו, שגדלים בבית הילדים, תחת מרות המחנכים האידיאליסטים, שומרי ערכי השיתוף והשוויון. קצת רחוקים היינו מהורינו, שאותם זכינו לפגוש לכמה שעות אחה"צ ובערב. אני זוכרת את יואב כילד כשרוני ויצירתי כבר אז. כבן 12 הוא המציא משחק קלפים של זוגות (איש אישה, כלב כלבה, ארנב ארנבת) אותם צייר בעצמו. המשחק של יואב הפך ללהיט בחברת הילדים שלנו. "עוד תעלול שעשינו, רקחנו 'משחות מרפאה' - מיצים שונים אותם הכנסנו לבקבוקים ריקים, בסודיות מוחלטת והסתרנו אותם באדמה בבורות שחפרנו, כשותפי סוד.

יואב ודיתה ברמת דוד, 2012

שלום דיתה 30.11.84

שמחתי מאוד לשמוע ממך בטלפון, לחדש קשרים ישנים. נזכרתי בימי הילדות היפים שהיו לנו ברמת דוד, על כל הקשור בכך (מבלי להיכנס לפרטים...).

כפי שהבטחתי, אני שולח לך חוברת שיצאה בדפוס, עם רישומי ריקודים שלי, מהנפוצים ביותר.

חוברת זו תורגמה לאנגלית והתפרסמה בארה"ב ובאירופה, בחוגי הרוקדים והמדריכים. רבים מהם ביקרנו בסיוור ההדרכה שאנו עורכים מידי פעם.

יש לי פינה חמה בלב לרמת דוד, החיים בה והאזור כולו. את זה אי אפשר להזיז ממני, עם כל השינויים שחלו, כל בעיות החיים, ההתפתחות האישית שלי ושל כל המשפחה. זה איתי תמיד.

אני מאוד מתגעגע. אם אינני מבקר, זה לא מתוך זלזול, או רוע לב חלילה, אלא מכורח הנסיבות המעצבות.

אני רוצה מאוד לשמוע קצת יותר ולשמור על קשר. ד"ש חמה ממירה ומכל המשפחה.

בברכה חמה. יואב

הפעילות התנועתית, הצבא והמחול

בחדר הצנוע של דיתה על השולחן בסלון, כעין תצוגת מסמכים, ספרים, תמונות, מכתבים, משהו כמו תערוכת **יואב אשיראל**. אוסף יפה כזיכרון לחבר טוב, לאיש מיוחד עם עבר כל כך עשיר. בין היתר, מכתבים הנותנים תמונה של ההווי הקיבוצי והבעיות התנועתיות, דרך התנהלות הקשורה בצעיר הזה **יואב**.

הנה מכתב מודפס במכונת כתיבה של פעם, המעיד על חשיבותו של הצעיר **יואב** בעיני הנהגת התנועה הקיבוצית. המכתב נשלח לקיבוץ מההסתדרות הכללית של הנוער העובד - המזכירות (ציטוט מדויק):

אל: מזכירות קב' רמת דוד - עיינות. תאריך 9.5.1949 ח.א.

ביום 3.4 בקשנו מכם לשלוח את חברכם **יואב גליקסמן** (השם המקורי של **יואב**. ד.ב.א.) להדרכה בנוער העובד. מאז לא זכינו לשום תשובה. קשה לנו להבין יחס זה אלינו, באופן מיוחד כאשר ההחלטה היא על דעתנו ודעת מזכירות חבר הקבוצות. כמו כן גם **יואב** מוכן לצאת לעבודה.

סכמנו מחדש והחלטנו לתבוע אותו בכל תוקף לעבודה. נבקשכם לא לדחות את אישורכם ולאפשר ל**יואב** לצאת בהקדם לעבודה.

בברכת חברים,

מזכירות הנוער העובד. (שם החותם מטושטש)

העתקים:

יואב גליקסמן רמת דוד

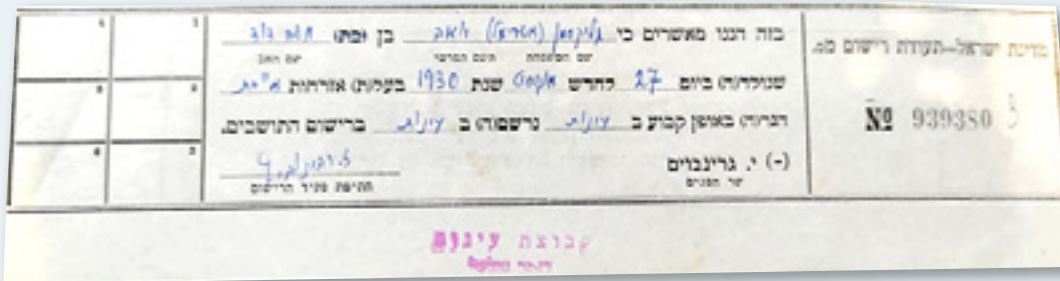
מזכירות חבר הקבוצות

רינקה (רינה שחר) "רק" בת 85, צעירה מיאוב בכמה שנים, חברת קיבוץ רמת דוד עד היום, מעלה זיכרונות:

"**יואב** היה בן 16 כשלקח על עצמו להוביל ריקוד באירוע חג בקיבוץ. הוא לקח 6 בנות, לימד אותנו את קצב הוואלס ואת צעדי הריקוד שהגה להופעה חד פעמית. זו הייתה הרגשה נהדרת, לעמוד על הבמה ולהופיע בפני חברי הקיבוץ, כשאנו ילדות בנות 11-12. **יואב** הנער הכניס בנו רוח אתגרית מענגת ותחושת התעלות להשתתף במין מופע שלא הכרנו קודם. כבר אז נראו בו ניצוצות של אהבת המחול ויצירתיות כוריאוגרפית כמבוא לעתיד כל כך עצום בשדה המחול בישראל.

"אבא של **יואב**, **משה (דוביד) גליקסמן** היה במאי שביים הצגות בקיבוצים וממנו שאב **יואב** את אהבת הבמה והתיאטרליות. אמו של **יואב**, **חנה**, השתלבה אף היא במערכת החינוכית שממנה יצא האיש המיוחד הזה, **יואב**.

"באחת הפעמים חזר **יואב** מהצבא ולימד מופע לשבועות לפי השיר "שיר העמק". אני עצמי בבגרותי רקדתי ריקודי עם, בזכותו של המדריך הראשון שלי, **יואב אשיראל**."

תעודת זהות של יואב אשיראל

המשפחה בקיבוץ - חנה, משה, דויד, אליקים ויואב אשיראל

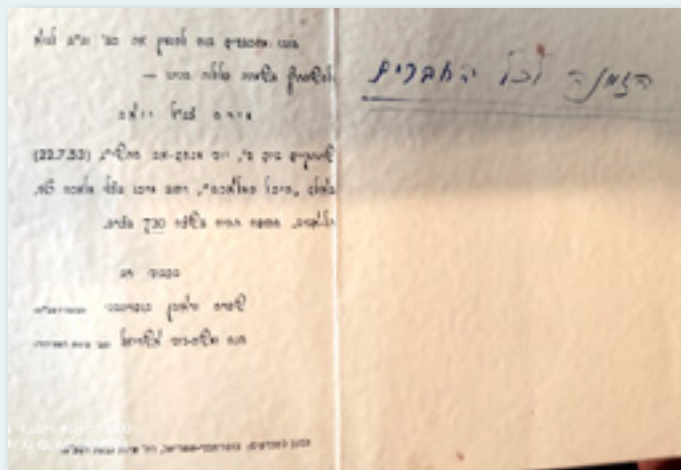
שני המכתבים הרשמיים הנ"ל אכן מעידים על כוחה של התנועה הקיבוצית של פעם להכתיב ולדרוש מחבריה למלא שליחות ללא תנאי, ועם זאת את התנהלותו המרדנית של **יואב** הצעיר מול המערכת.

איננו יודעים בוודאות אם **יואב** הסכים לקבל את דין התנועה ולחזור להדרכה בנוער העובד, לאחר שעבד שם, לפי המכתב הזה, רק חודש. יש להניח ש**יואב**, שהיה אז קצת יותר מגיל 19, וכבר נבחר להופיע בפסטיבל בחו"ל, לא נענה לתביעת הנהגת הקיבוצים, ולא חזר להדרכת הנוער.

על פי לוח הזמנים, סיפור ההדרכה בנוער העובד היה אחרי השרות הצבאי, וככל הנראה זמן קצר לפני עזיבתו של **יואב** את הקיבוץ לקראת קריירה ארוכת שנים בתחום המחול בישראל.

ביום ד' יוד מנחם-אב התשי"ג (22.7.53), נשלחה הזמנה לחתונה של **מירה עב"ל יואב**. היא נשלחה בכתב יד, **משפרה וראובן בזפרוזבני וחנה ומשה-דוד אשריאל**, ההזמנה נשלחה לחברים להשתתף בשמחת הכלולות של ילדיהם באולם "היכל המלאכה" בתל אביב.

לא ברור מתי בדיוק עזב **יואב** את הקיבוץ אבל בגנזך צה"ל מצאתי משהו על פעילותו בשנות ה-50.

הזמנה לחתונה

חתונה, 1953

והנה מכתב נוסף בעניינו של **יואב**, מה שמעיד על אופיו התזזיתי, המרדני וגם על כישוריו הריקודיים כבר אז. והאם נענתה דרישת הנהגת הקיבוצים לקבל את **יואב** כמדריך בתנועת הנוער העובד?

מכתב מ"ההסתדרות הכללית של הנוער העובד - המזכירות".
תאריך 9.10.1949. (ציטוט אוטנטי)

למזכירות קבוצת עינות.

רמת דוד

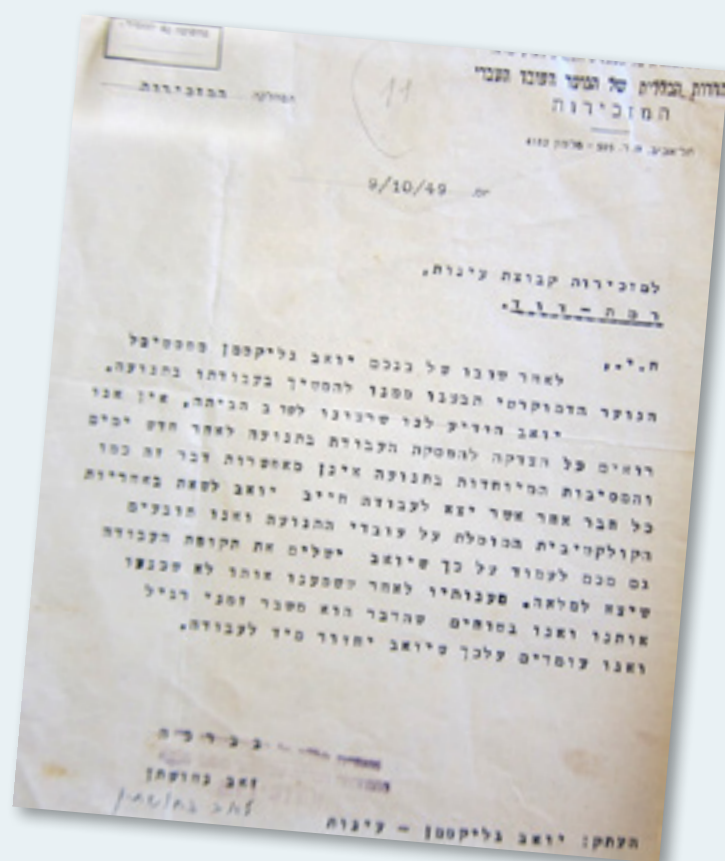
ח.י.

לאחר שובו של בנכם **יואב גליקסמן** מפסטיבל הנוער הדמוקרטי (**יואב** הופיע שם כרקדן. ד.ב.א.), תבענו ממנו להמשיך בעבודתו בתנועה. **יואב** הודיע לנו שרצונו לשוב הביתה. אין אנו רואים כל הצדקה להפסקת עבודתו בתנועה לאחר חודש ימים, והמסיבות המיוחדות בתנועה אינן מאפשרות דבר זה. כמו כל חבר אחר אשר יצא לעבודה חייב **יואב** לשאת באחריות הקולקטיבית המוטלת על עובדי התנועה ואנו תובעים גם מכם לעמוד על כך ש**יואב** ישלים את תקופת העבודה שיצא ולמלאה. טענותיו, לאחר ששמענו אותו, לא שכנעו אותנו ואנו בטוחים שהדבר הוא משבר זמני רגיל, ואנו עומדים על כך ש**יואב** יחזור מיד לעבודה.

בברכה

זאב נחושתי. (עם חותמת הנוער העובד)

העתק: **יואב גליקסמן**, עינות

את מסמך הנשף היוותה הדגמתם של 4 ריקודים חדשים שנעשתה על ידי להקת "פעמי מחול" אשר הוקמה לפני חודשיים, ואשר שמה לה למטרה לטפח ריקודי עם בסגנון ישראלי טהור, להימנע מהעתקת סגנוני ריקוד לועזיים

העם בכל השדרות... ..השנה הזמנו כ-700 איש באמצעות מכתבי הזמנה שנשלחו בדואר.

"...**יואב** גם מקדיש מזמנו להדרכת ריקודי עם בהתיישבות העובדת, טוען שהנוער מחפש סגנון מקורי לריקודי העם הישראליים ונשאר אדיש כלפי סגנונות סלביים או אמריקאיים. הוא עצמו מוצא, לדבריו, את השראתו בהווי הצברי בהתיישבות, טוען שנוכל תוך זמן קצר להגיע לגדולות בסגנון 'שלנו'."

עד כאן ציטוט מהעיתון במחנה נח"ל.

כאמור, הפרק הקיבוצי, אך המאוד משמעותי, בחייו של **יואב**, היה קצר במסכת חייו הארוכה. אין ספק שתקופת הילדות והנעורים בקיבוץ השפיעה על יצירתו בהמשך חייו, ומצאה את ביטוייה כמובן גם ביצירת המחול המפוארת שלו.

בגיליון העיתון "במחנה נחל" מינואר 1958 מתפרסמת כתבה על **יואב אשריאל**, תחת הכותרת "נשפים שנתיים". הנה קטעים אחדים מכתבה זו:

"מאות אנשים מלאו את חדר בית הספר 'אחד העם' בתל אביב. ביניהם בלט בחור צעיר ורב מרץ שנתן הוראות קדחתניות, הפעיל צוות צעירים וצעירות שהיווה את הנושא להתעניינותו של הקהל הרב. היה זה כנס-נשף שנתי לריקודי עם לחובבים, שנערך לפני שבוע, וזכה לערנות רבה.

"...את מסמר הנשף היוותה הדגמתם של 4 ריקודים חדשים שנעשתה על ידי להקת 'פעמי מחול' אשר הוקמה לפני חודשיים, ואשר שמה לה למטרה לטפח ריקודי עם בסגנון ישראלי טהור, להימנע מהעתקת סגנוני ריקוד לועזיים. הלהקה מודרכת על ידי **יואב אשריאל** ואנשי משק רמת דוד לשעבר, ששמו להם למטרה ללמד ולהפיץ את ריקודי

יואב הנער הכניס בנו רוח אתגרית מענגת ותחושת התעלות להשתתף במין מופע שלא הכרנו קודם.

יואב מדריך קורס למדריכים בנחל